



Рік в історії: 2002-й

Під знаком десятиріччя профспілки у незалежній Україні

За десять років роботи профспілка досягла вагомих результатів, сформувавши для залізничників один із найбільш наповнених соціальних пакетів

НАСЛІДКИ непростих попередніх кризових років все ще давали про себе знати. Стверджувати, що проблеми залишилися позаду, було надто рано, проте ситуація поступово вирівнювалась. Влада країни визначила курс на європейську інтеграцію, тож, відповідно, багато кроків було зроблено профспілкою у напрямку посилення співпраці з міжнародними організаціями.

Щойно відбувся IV з'їзд профспілки, і новий склад профспілкових органів приступив до роботи.

Розпочався 2002-й – ювілейний рік діяльності профспілки. Настав час підбивати підсумки за перші 10 років роботи.

За цей час відбувалося не лише становлення профспілки, але й зміцнення її авторитету, визнання на державному рівні та міжнародній арені.



До ювілею Рада профспілки видала ілюстрований буклет

Завдяки конструктивному соціальному діалогу з органами державного й господарського управління профспілці вдалося забезпечити один з найвищих в Україні рівень пільг і соціальних гарантій.



На початку року у присутності представників преси, радіо і телебачення було підписано нову Генеральну угоду між Кабінетом Міністрів України, Конфедерацією роботодавців України та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями.

Свій підпис під цим важливим документом поставив і Голова Ради профспілки **Вадим Ткачов**. За його словами, нова Генеральна угода, незважаючи на деякі компроміси, дозволить працювати наступні два роки більш упевнено:

«Щойно підписана Генеральна угода на 2002–2003 роки відображає і напругу, яка ще лишається у суспільстві, і прогрес, якого, безперечно, вже вдалося добитися. Для залізничників він полягає, перш за все, у збільшенні обсягів перевезень. Це означає, що наші працівники матимуть роботу і, відповідно, заробіток, а кількість робочих місць, імовірно, навіть зростатиме».

Підписано також Галузеву угоду з Міністерством транспорту України, угоди з питань оплати праці, трудових і соціальних гарантій з Українською державною корпорацією з будівництва метрополітенів і тунелів «Укрметротунельбуд» на період 2002–2003 рр., а згодом – і з Українською державною корпорацією з транспортного будівництва «Укртрансбуд».

Вперше Галузевою угодою, яку було укладено на п'ять років, передбачено доплату в розмірі



Під час підписання Генеральної угоди, 2002 р.

15 % тарифної ставки (посадового окладу) працівникам, яким присвоєно почесне звання «Заслужений працівник транспорту України» та інші державні почесні звання, «Почесному залізничнику» передбачено доплату у розмірі 10 %.

На засіданні нового складу Ради профспілки та її президії – першому після IV з'їзду – заслухано звіт про роботу Ради профспілки за минулий рік, підбито підсумки виконання галузевих угод, затверджено склад профсекцій тощо.



Розглянуто організаційні питання.

Першим заступником Голови Ради профспілки обрано **Сінчака Михайла Григоровича**.

Заступником Голови Ради профспілки знову обрано **Леська Василя Сидоровича**.



У 2002-му збільшилася кількість професійних секцій Ради профспілки – із 11 до 15: створено секції працівників корпорації «Укрметротунель-буд», ВАТ «Мостобуд», господарств будівельно-монтажних робіт та цивільних споруд і електрифікації та електропостачання.

Під час організаційних засідань члени секцій обрали голів та їх заступників, визначили плани роботи на п'ятирічний період та коло питань, над якими слід працювати в першу чергу.

Зважаючи на обмежені фінансові можливості для утримання необхідного штату правових інспекторів праці та продовження практики порушень роботодавцями трудового законодавства, Рада профспілки запропонувала забезпечувати захист прав спільчан шляхом здійснення громадського контролю.

У травні проведено семінар-нараду для головних правових і правових та головних технічних і технічних інспекторів праці, де йшлося про посилення громадського контролю за дотри-

манням законодавства про працю. Розроблено і затверджено відповідні документи.

Було відзначено, що ефективність роботи правових інспекторів праці у минулому році підвищилась. Тому, щоб закріпити і вдосконалити досягнутий результат, намічено активізувати діяльність відповідних професійних секцій та комісій комітетів профспілки усіх рівнів, громадських юридичних консультацій тощо.

Новим кроком є створення позаштатних правових інспекцій в дорпрофсожах і теркомах.

Також вирішено впроваджувати проведення «Днів трудового права», які вже позитивно зарекомендували себе на Донецькій залізниці.

Затверджено «Систему здійснення громадського контролю за дотриманням законодавства про працю на залізничному транспорті та в транспортному будівництві України», «Комплексні заходи щодо здійснення систематичного та дієвого громадського контролю за дотриманням трудового законодавства в галузях», а також Положення про позаштатну правову інспекцію праці профспілки.



Під час заходу для головних правових і правових та головних технічних і технічних інспекторів праці Ради профспілки на залізницях, 2002 р.





«Системою...» передбачено чотири рівні громадського контролю:

- перший – комітети первинних та об'єднаних профорганізацій, їх комісії;
- другий – територіальні комітети профспілки, їх комісії, спеціалісти, правові та позаштатні правові інспектори праці, громадські юридичні консультації тощо;
- третій – дорожні комітети профспілки, їх комісії, профсекції, спеціалісти, правові та позаштатні правові інспектори праці, громадські юридичні консультації тощо;
- четвертий – Рада профспілки, її комісії та профсекції, спеціалісти, правова інспекція праці.

Таким чином, уповноважені представники профспілки мають право вносити роботодавцям, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування подання про усунення порушень КЗпП, які є обов'язковими для розгляду, та в місячний термін отримувати від них аргументовані відповіді.

У разі бездіяльності дії посадових осіб можуть бути оскаржені у судовому порядку.

У зв'язку з внесенням змін до Закону «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» президія Ради профспілки затвердила склад робочої групи, якій було доручено підготувати проект змін і доповнень до Статуту профспілки.

Нагоду «достукатися» до влади і заручитись підтримкою держави отримали лідери галузевих профспілок під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою.

У формі відвертого діалогу глава держави відзначив, що саме завдяки профспілкам вдалося знизити соціальну напруженість у країні і стабілізувати настрої у суспільстві.

Зі свого боку Голова Ради профспілки Вадим Ткачов наголосив на актуальних проблемах галузі, зокрема, збереженні галузевої медицини та оздоровчих об'єктів, окреслив коло питань, що стосуються державної підтримки залізничного транспорту. Також лідер профспілки висловив стурбованість працівників галузі з приводу реорганізації існуючої структури управління залізничним транспортом, зауваживши, що реформування може призвести до призупинення позитивних тенденцій, які намітилися в галузі.

Ще одним способом привернення уваги до проблем залізничного транспорту та формування у громадськості об'єктивної думки з цього приводу є засоби масової інформації.

Лідер профспілки під час виступу на Першому національному телеканалі озвучив коло проблем, які турбують профспілку, й у прямому ефірі відповів на запитання, що надходили від глядачів. Того ж дня відбувся прямий ефір і на Національному радіо.

Таким чином, про профспілкові дії та соціальний захист залізничників профлідер заявив на широкий загал.

А підготовка до реструктуризації тим часом тривала...

Для того, щоб краще орієнтуватися у цьому процесі і з користю застосовувати на практиці досвід інших країн, делегація профспілки взяла участь у конференції профспілок залізничників Європи, що проходила в Югославії. Темою форуму була реструктуризація залізничного транспорту і роль профспілок у нових умовах. Від нашої профспілки виступив із доповіддю голова дорожньої проф-



спілкової організації Донецької залізниці М.Свистунов.

Радю профспілки також було прийнято рішення про вступ до Міжнародної Конфедерації профспілок залізничників і транспортних будівельників (МКПЗ), яка на той час об'єднувала 13 галузевих профспілок країн СНД і Балтії.

Досягнення МКПЗ за десять років існування були досить вагомими, зокрема, для нашої профспілки вже на той час діяльність Конфедерації дала чимало переваг:

- пільговий проїзд по СНД й Естонії працівникам, членам їх сімей і в окремих випадках пенсіонерам;
- гарантії юридичного захисту при нещасних випадках під час виконання роботи на території держав регіону;
- соціальний захист мігрантів – працівників галузі і пенсіонерів;
- визнання пільг працівників, нагороджених знаком «Почесному залізничнику», всіма залізничними адміністраціями країн регіону.

У перспективі членство у цій організації дасть можливість ініціювати і планувати спільну розробку залізничними адміністраціями країн регіону загальних галузевих нормативних актів з питань охорони й оцінки умов праці, пільгових пенсій; солідарну підтримку своїм діям; навчання профспілкових кадрів з різних проблем профспілкового руху, соціально-правового захисту працівників галузі; інформаційно-аналітичні матеріали про процеси у профспілковому русі, реформування залізниць, досвід роботи.

І ось на XXII засіданні Ради Міжнародної Конфедерації профспілок залізничників і транспортних будівельників країн СНД і Балтії (МКПЗ) профспілку прийнято до цієї організації.

Голова Ради профспілки В.Ткачов увійшов до складу Ради МКПЗ.

Ця важлива для профспілки подія відбулася 10–11 квітня в Баку (Азербайджан), у засіданні брав участь заступник Голови профспілки В.Лесько.

У Бресті (Білорусь) 15 листопада 2002 року пройшов II конгрес Конфедерації, виступаючи на якому, Голова Ради профспілки В.Ткачов наголосив на необхідності продовження співпраці, розвитку солідарних дій профспілок, посиленні аналітичної й освітньої роботи. Лідер профспілки також запропонував почати підготовку збірки основних мінімальних соціальних стандартів для працівників галузі, що включатиме мінімальні розміри оплати праці, умови, режим праці і відпочинку, пенсійне забезпечення, необхідні види страхування, тобто свого роду міждержавну галузеву угоду профспілок із Радю по залізничному транспорту.

Нашу профспілку того року визнано одним із найактивніших учасників щорічної акції з нагоди Міжнародного дня дій залізничників МФТ за безпеку на залізницях.

До акції долучилися профорганізації усіх рівнів, провівши різноманітні заходи: перевірки відповідності залізниць вимогам безпеки, зустрічі з працівниками тощо.





У жовтні в Києві проведено XII Постійну конференцію профспілок залізничників Європи, на якій розглянуто право профспілки на страйк, а також економічний і соціальний стан на залізницях країн-учасниць. В Україні такий захід проводився вже вдруге. У ньому взяли участь делегації профспілок із 10 країн – учасниць конференції та 8 інших європейських країн, а також представники двох міжнародних організацій.

Дуже показовим прикладом ефективності солідарної співпраці профспілок стало вирішення кризової ситуації адміністрацією та профспі-



кою залізничників Сербії, про що йшлося на конференції. Про це у листі-подяці написав перший заступник голови профспілки залізничників Сербії М.Єремич, наголосивши, що саме відмова від страйку і шлях конструктивних переговорів дозволив досягти перемоги.



Міжнародний захід широко висвітлено в українських ЗМІ

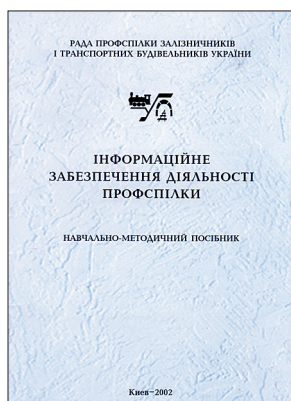


Для ефективного захисту працівників у сфері охорони праці президія Ради профспілки ухвалила положення про відродження технічної інспекції праці Ради профспілки. Визначено загальні принципи структури й управління її діяльністю, її завдання, права й обов'язки, затверджено положення про технічну інспекцію праці Ради профспілки.

Галузевою угодою вперше передбачено фінансування заходів з охорони праці, придбання спецодягу, спецвзуття та інших ЗІЗ у розмірі не менше ніж 2,5 % фонду оплати праці.

Завдяки постійним зусиллям адміністрації, профспілкових працівників рівень виробничого травматизму в галузі знижено на третину.

Задля вдосконалення інформаційної роботи вирішено продовжити відповідне навчання профпрацівників. Рада профспілки підготувала та видала новий навчально-методичний посібник.



Також розпочато створення мережі позаштатних авторів, і президією було затверджено позаштатних кореспондентів газети «Вісник профспілки».

Президія Ради профспілки 25 квітня ухвалила також Положення про конкурс на кращих авторів «Вісника профспілки» із заохоченням переможців.

Протягом року у конкурсі брали участь профпрацівники, профактивісти, журналісти (власні кореспонденти «Магістралі», кореспонденти дорожніх газет, представники інших засобів масової інформації).

Головною нагородою для найкращого автора «ВІСНИКА» було визначено Знак «За активну роботу в профспілці», яким за підсумками конкурсу в січні 2003-го відзначено позаштатного кореспондента «ВІСНИКА» Віталія Ліщенко.

Крім того, під час семінару-наради голів профкомів підприємств і організацій Голова профспілки В.Ткачов вкотре наголосив на необхідності використовувати всі форми інформування спілчан про роботу галузевої профспілки та її організацій.

Тож на засіданні президії Ради профспілки 26 червня 2002 року на основі напрацьованого досвіду з реалізації Системи інформаційного забезпечення діяльності профспілки (затвердженої 26 листопада 1997 р.) прийнято постанову «Про вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності профспілки на період до 2006 року».

Ухвалено основні напрями роботи у такій послідовності: внутрішнє профспілкове інформаційне забезпечення, редакційно-видавнича робота, зв'язки із засобами масової інформації та громадськістю.

Також протягом 2002–2006 років заплановано зробити послідовні кроки до створення самостійного видання – офіційного друкованого органу профспілки залізничників і транспортних будівельників України.

На контролі Ради профспілки протягом 2002 року перебуває питання запровадження добровільного медичного страхування працівників галузі.

На засіданні президії було наголошено, що система потребує удосконалення та усунення недоліків.





Це питання було всебічно розглянуто й обговорено і в ході семінару-наради профспілкових лідерів, що проходив у дитячому оздоровчому закладі «Променистий» Південно-Західної залізниці за участі представника страхової компанії, який відповів на запитання учасників та надав детальну інформацію щодо співпраці. Представники компанії брали участь і в засіданні президії Ради профспілки, під час якого учасники висунули страховій компанії низку конкретних пропозицій щодо вдосконалення системи медичного страхування залізничників і пенсіонерів галузі.

Лідер профспілки зауважив, що запровадження добровільного медичного страхування дозволило кожному залізничнику, який перебуває на стаціонарному лікуванні, отримувати медичні послуги на суму до 2,5 тис. грн. на рік. З цього приводу спілчанам запропоновано висловити свої враження і пропозиції і надіслати їх до «Вісника профспілки».

Голова Ради профспілки В.Ткачов звернувся до голови Київської міської державної адміністрації О.Омельченка з проханням взяти під особистий контроль ситуацію навколо Київського метрополітену.

Такий крок був зроблений на підтримку трудового колективу столичної підземки і зумовлений повідомленням про можливу реорганізацію системи управління міським пасажирським транспортом, а також намірами об'єднати метрополітен з наземними видами міського транспорту.

Рада профспілки не могла залишатися осторонь конфлікту, оскільки 98 % працівників підземки є членами профспілки.

29 серпня на конференції трудового колекти-

ву було прийнято рішення про вступ у колективний трудовий спір і висунуто вимоги до керівництва метрополітену. Уповноважений комітет, обраний трудовим колективом, ухвалив Звернення до Прем'єр-міністра України з цього приводу. У листі порушено питання скасування розпорядження Кабміну щодо передачі Київського метрополітену у власність територіальної громади Києва у зв'язку зі значним погіршенням його соціально-економічного стану. Також запропоновано створити орган управління, який об'єднав би всі метрополітени країни та ініційовано прийняття закону про метрополітен України.

Для вдосконалення роботи зі спілчанами Радою профспілки на засіданні у жовтні було ухвалено постанову щодо поліпшення організації роботи з розгляду заяв, звернень та особистого прийому громадян у профспілкових органах.

Зокрема, основний наголос було поставлено на тому, щоб організувати роботу таким чином, аби кожне звернення було своєчасно, об'єктивно і в повному обсязі вирішене відділом, до компетенції якого належить його розгляд. Тобто Рада профспілки докладає максимум зусиль для того, щоб покращити захист трудових прав своїх спілчан.

ФАКТ

Реалізується мета профспілки щодо збільшення прибутків працівників.

З 1 липня 2002 року тарифні ставки і посадові оклади працівників підвищено на 25 %.

Рівень галузевих пільг на залізничному транспорті залишається одним із найвищих у країні.

